

KÜLÖNFÉLÉK

HALALOZÁSOK.

Werner Adolf dr., a bold. Szűz Máriáról nevezett zirci, pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesített apátságok apátja, m. kir. titkos tanácsos, a magyar országgyűlés felsőházának örökös tagja stb. stb. életének 72. évében február hó 5-én elhunyt.

A Megboldogult másfél évtized óta volt egyesületünk értékes tagja, aki a rend erdőgazdaságának a fejlesztése körül is hervadhatatlan érdemeket szerzett.

*

Boór Károly ny. m. kir. főerdőtanácsos, a „régí gárda“ egyik szerény, csendes munkása, aki egyesületünknek is 52 éven keresztül volt hűséges tagja, január hó 16-án életének 74. évében Sopronban elhunyt.

*

Tomka Kálmán, a herceg Festetics uradalom ny. erdőmestere, f. hó 10-én Keszthelyen elhunyt.

*

Tamás János, m. kir. s. erdőmérnök, a szegedi m. kir. erdőhivatal vezetője január hó 24-én Szegeden elhunyt.

*

Hegendorf, az ismert német vadász és szakíró, a München melletti Bobling-kastélyban elhunyt.

Pályáját a bécsi cs. és kir. vadász hivatal keretében kezdte és a háború alatt szaktanácsadója volt a hadikutya-vezetők tanfolyamának.

Emlékét a szaklapokban sorozatosan megjelent tanulmányokon, valamint a „*Der Gebrauchshund*“ c. számos kiadást megért és több nyelvre lefordított híres munkáján kívül úttörő kynológiai tevékenysége őrzi, amely egész Középeurópában az ebtenyésztés legkiválóbb szakemberei közé emelte.

Hazánkban is sokszor hivatkoztak rá, csak éppen azt nem tudták, hogy családi néven — *kaposmérői Mérey Lajosnak* hívták . . .!

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HÍR.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Glock Géza* okl. erdőmérnök volt m. kir. főerdőmérnököt ideiglenesen beosztotta a kassai m. kir. erdőigazgatósághoz.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1939. évi január hó 20-án tartott erdőmérnöki II. szigorlaton *Benedek Attila* és *Niszler József* jó minősítésű, *Bálványossy Ernő* és *Fiedler Gyula* erdőmérnöki oklevelet nyert.

PRO DOMO!

A Felvidék magyarul beszélő részének az anyaországhoz való visszatéréseivel örvendetesen megszorodott tagjaink száma.

Őszinte meghatottsággal olvastuk a felvételt kérő leveleket, amelyek megerősítik hitünket, hogy patinás egyesületünk valóban *hivatást* tölt be a magyar erdőgazdaság életében.

Egyik visszatért kartársunk így ír: „Nehéz húsz esztendő keservei után örömmel sietünk forrón szeretett hazánk azon egyesületének tagjai sorába, mely a legszebb kincseitől megfosztott magyar erdészeti és magyar erdőtisztai kar érdekében 75 éves fennállása óta oly kitartó, tanulságos és áldozatos munkát végez.“

Ez a jóleső ragaszkodás bátorít bennünket arra, hogy további terveink megvalósíthatása céljából lapunk nyilvánosságán keresztül is *csatlakozásra kérjük fel azokat a magyar erdőbirtokosokat és erdőmérnököket, akik még nem tagjai egyesületünknek.*

Mert régi igazság, hogy eredményeket *csak közös erőfeszítéssel* lehet elérni.

Ezért arra kérjük t. kartársainkat és olvasóinkat, ha a magyar erdőgazdaság és erdőtisztikai jobb jövője érdekében kifejtett fáradozásunkat megértik, helyeslik és támogatásra érdemesnek ítélik, adják közösség-vállalásuknak külsőleg is jelét azzal, hogy belépésükkel növelik tagjaink számát és másokat is megnyernek a 75. életévébe lépő Országos Erdészeti Egyesület munkája számára.

OLASZORSZÁG CELLULÓZE-TERMELESE.

Az önellátásra való törekvésben Olaszország már eddig is igen komoly eredményeket mutathat fel.

A múlt év folyamán pedig elhatározta a kormány, hogy a cellulóze-termelésben is lehetőleg függetleníti az országot a külföldtől, mert a gyárak ellátásához évente szükséges 2 millió μ cellulóze-fáért — amelynek 75%-t Német- és Svédország szállították — átlagosan 250 millió lírát kellett aranyban és nemesvalóban kifizetnie.

Itália évi cellulóze-szükséglete kb. 300.000 tonna, amelynek egyharmad részét híres műselyem-ipara veszi igénybe.

A kormány rendeletére régóta folynak a kísérletek bizonyos *hazai nyersanyagokkal*, a drága külföldi fa visszaszorítása céljából.

Ezeknek a kísérleteknek a során kitűnt, hogy nemesak a *nyár- és gesztenyefa*, valamint a *rekettye* alkalmasak cellulóze-gyártásra, hanem a *rizs- és rozs-szalma*, a *kender*, sőt a *tengeriszár és a káka is*.

A feldolgozás eljárásait az ipar annyira tökéletesítette, hogy jelenleg több új gyártelep létesül, amelyek kizárólag az előbb említett belföldi pótanyagokat dolgozzák majd fel.

Ezidőszerint 3 gyár (Tolmezzo, Mantova, Romagnano Sesia) használt lúcfenyőt és nyárfát (évi 30.000—30.000 t), Cimeo gesztenyefát (15.000 t), Foggia rizsszalmát, Torre di Zuino kákát (15—15.000 t), míg az építés alatt álló gyárak (Chieti, Ferrara, Napoli) további 90.000 tonna hazai nyersanyagot — rozs-szalmát, tengeri szarát, rekettyét és kendert — dolgoznak fel.

Igy Olaszország!

Lapunk 1937. évi IV. füzetében ismertettem *Szabó Lajos*nak az OMGE-ben tartott előadását, amelyben kifejtette, milyen alkalmas lenne a somkóró (*Melilotus albus*) is cellulóze-gyártás céljaira. Nagyban lehetne termelni és az egész ország cellulóze-szükségletét fedezné.

Akkor úgy hallottam, a kísérletek már folyamatban is vannak.

De úgy látszik, azóta se jutottunk tovább . . . !

NÉHÁNY ADAT A KANADAINYÁR-ÉPÜLETFA TARTÓSSÁGÁRÓL.

*Dr. Pallay*nak az Erdészeti Lapok XI. havi számában megjelent kiváló közleményéből azt látom, hogy a kanadainyárnak, mint épületfának használhatóságát még azok a szakemberek sem ismerik eléggé, akik a kérdéssel behatóan foglalkoznak. Így talán nem lesz érdektelen és haszontalan, ha néhány adatot közlök a vidékünkön való építkezésekről.

Illés Mihály alsónyéki öreg ácsmester a Teréziánumi alapítványi uradalom orbópusztai majorjában (Dees község határában) 1898-ban építette egy félszer fedélszékét kanadainyárból. Tehát az épület ma 40 éves és hogy az építő szavaival éljek, „a fedélszék még ma is új“.

A bátaszéki kir. közalap. erdőhivatal az erdőőri lakok, s egyéb üzemi építkezésekhez évtizedek óta használja a kanadainyárt, minden baj nélkül.

Egy 1924-ben épített kukoricagóré szerkezetén a romlásnak semmi jele nem mutatkozik. A fedél védelme alatt lévő anyag még el sem színtelenedett, meg sem szürkült. Egyedül az északi végén, ahol a csapadékvíz állandóan befolyik a esapozásokba, lát-szik valamelyes korhadás. Ez azonban megtörtént volna akkor is, ha kanadainyár helyett fenyőt építettek volna be.

Bátaszék környékén és a Sárközben, ahol a kanadainyár használhatóságát a polgárság már ismeri, az a helyzet, hogy az *építetők sokkal szívesebben vásárolják a kanadainyár épületfát*, mint az itteni dombvidékünkéről származó erdei- és feketefenyőt.

Kallivoda Gy.

EURÓPA FAKERESKEDELME AZ 1938. ÉVBEN.

A külföldi szaklapok egyöntetű megállapítása szerint kevés olyan „fekete“ esztendeje volt a fakereskedelemnek, mint az 1938. A válságot előidéző okok elsősorban a feszült külpolitikai viszonyokban keresendők, mert általánosan ismert tény, hogy minden nyugtalanság legjobban a gazdasági életben jut kifejezésre, már pedig a múlt év nem szűkölködött bonyodalmakban.

Az 1937. esztendő még a béke jegyében állott és a jövő zavar-talan üzletmenet kilátásaival kecsesgettett. A legtöbb állam tehát, amely szükségletének kisebb vagy nagyobb részét behozatalból fedezi, nagymennyiségű készleteket halmozott fel. Ezeknek az értékesítésére azonban már csak igen csökkent mértékben került a sor.

A válságot tulajdonképen Ausztriának a Németbirodalomhoz való csatolása robbantotta ki, részben mert háborús légkört terem-tett, másrészt pedig azért, hogy a középeurópai fagazdaságban egészen váratlanul nagy változást idézett elő.

A régebben kivitelből élő Ausztria fatermését az „*Anschluss*“ óta t. i. teljes egészében a megnövekedett birodalom veszi igénybe, aminek következtében Magyarország és Olaszország elvesztették egyik legfontosabb szállítójukat, faellátásuk érdekében tehát új utakat kell keresniök.

Fokozta az idegességet a Szudétaföld elcsatolását megelőző feszült helyzet, amely a külpolitika újabb eseményeinek hatása alatt azóta se enyhült.

A válság elsősorban a kereslet nagymértékű megcsappaná-sában jelentkezett, amelynek eredményeképen a *forgalom kb. 30%-kal volt kisebb az 1937. évinél.*

A fakiviteli országok közös értékesítési szervének (*Comité International du Bois = CIB.*) megállapítása szerint 1938-ban mindössze 22.3 millió m³ került kivitelre az 1937. évi 31.4 millió m³-nyi mennyiséggel szemben.

Két évvel ezelőtt számos új behozatali vállalat is létesült, amelyek drága pénzen szerelték fel telepüket. Ezeket érintette legkellemetlenebbül a válság, mert a kereslet csökkenésével egyidejűleg az export-államok ismételtlen leszállították a fa árát is és így azok a vállalatok, amelyek később vásároltak, jelentékenyen olcsóbban is tudtak éladni.

Kanada elárasztotta az európai piacot termelvényeivel, Oroszország pedig nem kevesebbszer, mint négyszer szállította le az év folyamán az árakat.

Érthető tehát, hogy a vevők valósággal sztrájkba léptek és nem mertek vásárolni.

ERDEKES ADATOK A KÖRISFA MŰSZAKI TULAJDONSÁGAI RÓL.

A varsói mezőgazdasági főiskola erdészeti osztályán igen céltudatos munka folyik azoknak a kérdéseknek a tisztázása érdekében amelyek *gyakorlati* vonatkozásuknál fogva közelről érintik az erdőgazdaságot.

Lengyelországi utamról írt beszámolómban* már említettem, hogy ennek a munkának egyik legértékesebb része a kőrifára vonatkozó s a növénytani és erdőhasználati intézetek által közösen végzett vizsgálat, amely meglepő eredményekre vezetett.

Miután időközben *Kryszik* professzor úr szívességéből különlenyomatok alakjában részletes tájékoztatást kaptam a kutatás egész anyagáról, módomban van bővebb felvilágosítással is szolgálni róla. A tanulmányosorozat a „*Las Polski*“ c. szaklapban és a főiskola tudományos folyóiratában („*Doświadczenia Leśne*“ = Erdészeti Kísérletügy) jelent meg folytatólagosan, több szerző neve alatt, de összefüggő egészet alkot és úgy vélem, érdekelni fogja a hazai szakköröket is.

A vizsgálat a kőrifának műszaki szempontból két eltérő változatát, a zárt állományban nőtt „*erdei*“ kőrist és a parkokban, vagy fasorokban, tehát nyílt állásban tenyésztett, ú. n. „*kerti*“ kőrist ölelte fel és természetesen csak érett törzsekre terjedt ki. A próbadarabokat a törzseknek a talaj felszínétől számított 3,5 méternyi magasságban lévő részéből vágta ki. A makroszkópius meghatározást *Mularczyk*, a mikroszkópius elemzést pedig dr. *Gorzynszki* végezte.

A fátést érettségi foka tekintetében a törzsek keresztmetszete az alábbi átlagos megoszlást mutatta:

* E. L. 1938. XI.

erdei kőris	szijács	érett fa	geszt
kerti kőris	13.1%	35.1%	51.8%
	10.8%	53.4%	35.8%
		erdei kőris	kerti kőris
átlagos évgyűrű szélesség		1.81 mm	4.66 mm
a késői pásztára eső átlagos rész		60 %	76 %
átlagos év gyűrű-szám		115	44

Megállapítást nyert azt is, hogy az évgyűrű-szélesség növe-méternyi magasságban lévő részéből vágták ki. A makroszkópikus vizsgálatok pedig igazolták, hogy gombák által okozott *álgeszte-sedés egyik fajta kőrisnél sem fordult elő; a geszt legbelső részén esetenként észlelhető sötétebb színződés a fokozott festékanyag-tartalomra vezetendő vissza.*

A kerti kőrisnél feltűnő volt: 1. a thyllisek nagyobb száma, 2. a gyengébb sugárirányú színeződés, 3. a vastagfalú rostok elő-fordulása a késői fában, 4. a farostoknak szilárdító anyagokkal való telítettsége és 5. a bélben és xylenben lévő parenchym-sejtek színeződése.

Zieliński a fa műszaki tulajdonságainak a törzs különböző részei szerint való változását tette vizsgálat tárgyává és a követ-kező eredményeket nyerte:

1. A legkülső szijács-öv és a bélhez legközelebbi geszt-rész kisebb szilárdságúak, mint a keresztmetszet egyéb helyei.

2. A törzs alsó vége magasabb törő-szilárdsági, a koronához közel eső része pedig nagyobb hajlítószilárdsági adatokat szol-gáltat.

3. Az összes szilárdsági értékek meglehetősen nagy ingado-zásokat mutatnak, amelyek néha az 50%-ot is elérik.

4. Gyakorlati célokra leghelyesebb a próbadarabokat csak a gesztből kivágni, mégpedig legalább 3—4 cm távolságban a béltől és a szijáctól.

5. Valamely próbatörzs csak akkor szolgáltat kiegyenlített adatokat, ha tő- és csúcsrésze egyaránt vizsgálat alá kerül.

Az erdei és kerti kőris műszaki tulajdonságai között észlel-hető különbségeket a *Krzysik* professzor vezetésével lefolytatott széleskörű vizsgálat tisztázta, amelynek során megállapítást nyert, hogy:

1. A kedvezőbb növekvési viszonyok következtében a kerti kőris a fafeldolgozó ipar által megkívánt méreteket már 40—50. életévében eléri, az erdei kőris ellenben csak a 90—120 éves korában. A kerti kőrisből tehát viszonylag fiatal törzsek is kitermelhetők, az erdei kőrisből azonban rendszeren csak idős, sőt néha túlrejt tör-zsek kerülnek vágásra.

2. *A nyomó-, hajlító-, törő- és ütőszilárdság tekintetében a kerti kőris magasabb értékeket szolgáltat, amelyek néha a kívánt határokat is meghaladják. Az erdei kőris szilárdsági adatai általában alacsonyabbak, de — jobb termőhelyről származó törzsek esetén — a faipar által támasztott igényeknek általában megfelelnek.*

A részletes adatokat az alábbi kimutatás tartalmazza, ahol a jobb- és baloldali számok a határértékeket, a középsők pedig az átlagokat jelzik. Összehasonlítás céljából a tölgyre vonatkozó adatokat is közöljük.

	Nyomó-	Hajlító-	Törő-	Ürő-	Fajsúly (g/cm ³ .)
	s z i l á r d s á g (kg/cm ²)				
Erdei kőris	380-471-567	818-988-1146	1102-1219-1316	0.561-0.816-1.136	0.570-0.648-0.727
Kerti kőris	463-511-592	933-1072-1269	1151-1390-1660	0.610-1.056-1.323	0.724-0.748-0.823
Tölgy . . .	407-473-506	810-933-1029	954-1137-1256	0.436-0.806-1.433	0.571-0.668-0.738

3. *A túlságosan nedves vagy tápanyagban szegény termőhelyekről származó kerti kőris szilárdsági adatai esekélyebbek.*

4. *A vizsgálati eredmények indokoltá teszik, hogy az erdőgazdaság a kőrist a kerti váfajnak megfelelő életkörülmények között, tehát lehetőleg a fény teljes élvezetében, az erdőben elszórtan nevelje.*

*

Hogy a lengyelországi viszonyoktól többé-kevésbé eltérő termőhelyi körülmények között tenyésző hazai kőrisnél hasonló különbségek észlelhetők-e a zárt és szabad állásban nőtt törzsek között, természetesen, nyílt kérdés, de úgy gondolom, a határozott válaszra nekünk is szükségünk van.

M.

VIRÁGCSEREPEK UJSÁGPAPÍRBÓL.

Ebben az esetben nem arról van szó, mintha a világ agyagkészleteit az elfogyás veszedelme fenyegetné.

A kertészeknek régi panaszuk, hogy a cserepek viszonylag súlyosak, törékenyek, a hőt nem szigetelik és a szállításuknál is sok nehézség merül fel. Ezért üdvözölték Kaliforniában különös örömmel *W. P. Lass* papírgyári szakember találmányát, amely egyben a régi ujságpapír értékesítésének egészen új és sokoldalú lehetőségét nyitja meg.

Őeska papírt eddig is felhasználták a gyárak, de ismét csak papírkészítés céljából. *Lass* azonban a szokásos előkészítő eljárás folyamán más cellulóze-anyagokkal is keveri a papírpépet és így nyeri a „*fibrilit*“-nek nevezett és már szabadalmazott anyagot, amelyből a virágcserepeket készíti.

A gyártási eljárás — amint ezt egy amerikai szaklap fényképeken is bemutatja, — igen elmés és nagyon egyszerű. A hig cellulóze-pép egy központi tartályból sugárirányú csővezetékbe kerül, amelynek végei alatt egy függőleges tengely körül mozgó, 20 küllőjű nagy kerék fut. Minden küllő végén egy-egy alakzó-minta van, úgy, hogy mire a kerék egy teljes fordulatot tesz, a kész „virágeserép“ kerül ki alóla.

Ezeknek az edényeknek sok előnyük van: törhetetlenek, tartósak, könnyűek, a hőt nem vezetik és *olesók!* Ezenfelül kátrány-anyagokkal való telítés útján könnyen vízhatlanná is lehet tenni őket. Ma már a legkülönbözőbb alakban, méretben és színben kerülnek a piacra.

DÍÓFA KÍSÉRLETI TELEP.

Geisenheim-ben állította fel a német kormány ezt a legújabb kutatásügyi intézményt, amelynek célja a diófa-tenyésztés okszerűsítése.

Mert bár Németországban is sok helyen fordul elő és nagyrabecsült fa a dió, sem az erdészet, sem a mezőgazdaság nem foglalkozott vele olyan komolyan, mint ahogyan azt éppen értékes tulajdonságai alapján megérdemelné.

A telep munkájának a célja a legmegfelelőbb tenyészeti viszonyok kiderítésén felül a *diófajták nemesítése*, amely részben a gyümölcsstermés növelésére és javítására, részben pedig a faanyag műszaki tulajdonságainak az emelésére törekszik.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A sok gond között néha egy kis öröm is akad.

Lapzártá előtt futott be hozzánk az alábbi közlemény, amely arról tanuskodik, hogy aki igazán szereti a szakunkat, az megtalálja az utat és módot a közös munka vállalására. Amelyre pedig most mindennél nagyobb szükség lenne...

Mert egy feeske még nem tavasz!

Kedves Leveles Láda!

Azt hiszem, rajtam kívül sokan olvasták örömmel lapunk decemberi számában Szerkesztőnk felhívását, hogy új rovatot nyit *Levélszekrény* címmel. Szükségtelennek tartom ismételni, mi kerülne ebbe a Levélszekrénybe. Tudjuk azt mindannyian, akiknek a magyar erdő, magyar erdőgazdaság szívbéli ügye.

Felcsigázott kíváncsisággal lapoztam fel a nemrégiben érkezett januári számot. Hát *Kedves Leveles Láda* árván, üresen

maradtál! Senki se dobott be levelet a Levélszekrénybe, így hiányzott a sok jószándékkal életrehívott rovat.

Hát nem akadt arrahivatott, pennaforogató kartársaink közül senki, aki megnyitotta volna első fecskeként ezt a szükséges rovatot? *Nincs tengernyi kérdésünk, gondunk, bajunk, amire várjuk a feleletet, a jobban beavatottak felvilágosítását, tanácsát, kartársaink egészséges hozzászólását?* Kérdések, melyek megmozgatják Egyesületünk élharcosait, hogy a felvetettek felett elmélkedjenek és igyekezzenek azokra kielégítő választ is adni.

Mindennapos életünkben rengeteg feladat merül fel, amelyek helyes megoldása nemcsak az árva magyar erdőgazdaságra, de annak munkásaira is, — különösen a mai sorsdöntő időkben — egyenesen léteérdeket jelent.

Igenis, szükség van erre a rovatra, amelyben bárki, aki szíven viseli a magyar erdőgazdaság jövődjét, őszintén és nyíltan feltárhatja gondolatait, kérdéseket adhat fel hozzászólásra, s hasonlóan felelhet az időszerű kérdésekre.

Ne várjon senki irodalmi, tudományos értekezéseket. A erdőgazdaság külső-szolgálatot teljesítő munkásainak nemigen jut erre elég idejük. Annyi azonban kell jusson, hogy ezt az életrevaló eszmét felkarolják.

Csak valakinek el kell kezdeni. Hiszem s remélem, hogy egyre többen követnek majd engem. Sok egészséges, életrevaló eszme fog felmerülni, csak vessük sutba a karunkat annyira jellemző bátortalanságot, ne húzódozzunk a tollforgatástól, a Fórumra való kiállástól.

Ne legyen lapunk kizárólag a napieseményektől távolálló elsőrendű szaklap, de legyen egyben karunk — mondhatni — családi lapja is, amelynek hasábjain bárki előadhatja a közösséget érdeklő gondolatait. Szerkesztőnk felajánlotta a lap hasábjait erre a célra, *most már csak rajtunk múlik, hogy így is legyen.*

Adja Isten!

Itt van elsőnek például a *szierfatermelés* esete. Elsősorban a kényes, könnyen megfülledő *bükk, gyertyán és hárs.*

Az előző években valóságos versenyfutás folyt a szerfáért, akár a délafrikai és ausztráliai gyémántmezőkön a bányahelyekért. A nagy fafeldolgozó vállalatok részéről már kora ősszel élénk érdeklődés indult meg. Nehéz volt válogatni a sok jó ajánlat között, de meg is volt az eredménye: helyes, a gazdasági életnek megfelelő árak alakultak ki. Mire megkezdjük a termelést, már értékesítettük a szerfát, az üzemek alig várták az első átvételeket, illetve szállításokat.

Es mi a helyzet ma? *A nagyvállalatok részéről az érdeklődés teljesen megszűnt.* Hiába teszünk ajánlatokat. Legfeljebb ügynökök mutatkoznak a láthatáron, akiket idáig igyekeztünk több-kevesebb sikerrel elkerülni, hogy a birtokos és feldolgozó vállalat, de elsősorban a magyar fogyasztó érdekében ezt a szűk-ségtelen, láncoló kereskedelmet kizárjuk.

A szükséglet, fogyasztás nem esökkenhetett olyan mértékben, hogy a kevés hazai anyag piacra ne találhasson. Csak gondoljunk az egymillárdos beruházási tervre, ami meg kell mozgassa az egész ország gazdasági vérkeringését.

Itt, ennél az esetenél is valószínűleg a mindannyiunk által eléggé ismert és hallott szabotálás húzódik meg. Lapunkban nem lehet helye a politikának, de annál inkább az erdőgazdasági politikának. Ez a kérdés pedig már odatartozik.

Idejében, minél előbb tenni kell valamit, nem lehet sokáig késlekedni, a fa nem az a nyersanyag, amit kitermelt állapotban évekig lehet raktározni!

Legfeljebb azt tehetjük meg kisebb mértékben, hogy a már kijelölt értékesebb törzsek termelését a jövő, jobb évekre halasztjuk. Ezt azonban az egész vonalon nem hajthatjuk végre, hiszen termelnünk kell.

Itt gyors és erélyes hatósági beavatkozás szükséges. A segítséget csak a magyar erdőgazdaság legfőbb hatósága, a földművelésügyi minisztérium hozhatja, mert a kötelező bejelentések alapján csak ő ismerheti a termelés mennyiségét és minőségét: a céltudatos fagazdaság-politika egyedüli helyes kiindulópontját.

Amit a magyar erdők nem tudnak szolgáltatni, azt — sajnos — úgysis behozatal útján kell fedezni, de itt is nagyon célszerű lenne *az igénylések alapos felülvizsgálása.* Mert nem egy esetben derült ki, hogy a „*nie dagewesen*“ külföldi anyagot egészen jól tudja helyettesíteni a hazai áru és valószínű, hogy további néhány millió pengő maradhatna az országban a szükségletek pontos összeírása és a *fakereskedelem szigorú ellenőrzése* mellett.

Reméljük, hogy a földművelésügyi minisztériumban megszervezett erdészeti statisztikai osztály jelenti azt az első komoly lépést, amely a magyar erdészet jobb gazdasági jövőjének biztosítása érdekében történt!

Ma még talán nem késő, hogy megelőzzük a kárt, ami védtelenségében a magyar erdőgazdaságot, s közvetve az ország gazdasági életét érheti.

Az időszaki lapok felülvizsgálása alkalmával megszűnt két *fakereskedelmi szaklap.*

Könnyeket egyikünk se hullatott értük, mert ezek a szaklapok kizárólag a jólismert *vásárló* fakeskedelem céljait szolgálják, és semmi esetre sem a szintén fakeskedelemmel foglalkozó *eladó* erdőbirtokosokét.

Csak példának említem meg a szerfa ú. n. „tájékoztató” árait. Egy évvel ezelőtt a tölgy lemezrönkő árát 70—80! pengővel jegyezték, holott köztudomású, hogy azt akkor 150—250 pengőért adtuk el. Átlagosan elértünk a tölgyrönkőért több mint 60 pengőt! Hol itt a tárgyilagosság? Ez a kis példa mindent megmagyaráz.

Joggal panaszolhatjuk azonban, hogy a betiltott lapok helyett nem jelent meg *azonnal* egy új, keresztény szellemben szerkesztett, tárgyilagos fakeskedelmi szaklap. Olyan, amely az erdőbirtokosok érdekeit is szemeltartja, miután erre a támogatásra a kereskedelmi gócpontoktól távoléló erdőgazdasági üzemvezetőknek nagyon is szükségük van. Hiszen sátorosünnep számunkra, amikor véletlenül összekerülünk egy kartárssal és megtárgyalhatjuk a bennünket annyira érdeklő kereskedelmi kérdéseket, faárakat.

Fájdalom nem akadt a budapesti magán, vagy nyugdíjas kartársak közül senki, aki a lapszerkesztést és kiadást rögtön kézbevette volna. Pedig meggyőződésem, hogy nem is egy lenne közöttünk, aki sok szaktudással, s ami a legfontosabb, magyar becsülettel ezen a téren is helyállana, és elismerést szerezne az erdőmérnöki karnak. Nem beszélek arról, hogy még jó anyagiakat is nyujt egy ilyen szaklap kiadása, amint azt alább kifejtem.

Végre közel tízheti szünetelés után, miközben teljesen tájékozatlanul éltünk, ismét megjelent egy új fakeskedelmi szaklap. Kíváncsian néztem át.

A szerkesztő neve teljesen ismeretlen. A kiadóhivatal ugyanott, ahol az egyik betiltott lap székel. A vezető- és egy másik cikk szerzője ugyanaz, akitől a felelős szerkesztői, illetve kiadói jogot megvonták. Egyebekben a különbség semmi, csak a lap alakja változott meg és aztán évente nem 52-szer, hanem 10-szer jelenik meg.

Egyben mégis van nagy különbség. Az előfizetés díjában. Ugyanolyan terjedelem mellett a régi lap évenként 32 pengőbe került, míg az új csak 10 számot ad évente 12 pengőért. Átszámítva: 195, mondd százkilenevenöt százalékkal drágább lett! Tehát nem is olyan rossz „üzlet” egy új fakeskedelmi szaklap kiadása.

Véleményem szerint Egyesületünknek kellene nyélbeütni egy fakeskedelmi szaklap kiadását. Olyan lapot kiadni, amelyik *tárgyilagosan*, a való helyzetnek megfelelően tájékoztatná a szintén fakeskedő erdőbirtokosokat. Nem kell nagyterjedelmű legyen. Fontos, hogy hetenként jelenjen meg s tartalmazza mindazt, ami a

fakereskedelemmel összefügg. Ha a másik oldalon álló fakereskedők egyelőre bojkottálnák az előfizetések, hirdetések mellőzésével, az se baj. *Ha a lap jó lesz*, minden erdőbirtok támogatni fogja. Sőt kénytelen lesz azt olvasni a másik tábor is, hogy tudja, mihez tartsa magát. Vagyis elő is fizet és hirdet is majd, ha nem akar lemaradni.

Az Erdészeti Lapokat erre a célra nem találom alkalmasnak. Nagy időközökben, havonta jelenik meg. A kereskedelmi élet nem tűr ekkora időközöket, annak a rohanó élettel kell haladni.

Itt ismét egy kötelesség hárul ránk, gyakorlati szolgálatot teljesítő erdőmérnökökre. Szoros együttműködést kell kifejteni a lappal, mindent közölni, ami gyakorlati szolgálatunk alatt a fakereskedelem kérdéseivel összefügg. Az említett példa mutatja, hány helyen jóval magasabb áron adták volna el a szerfát, ha nem az ú. n. „fakereskedelmi“ lapok *tájékoztató* árai, hanem kartársaink tudósításai után indulnak.

*

Egyelőre ennyit, Kedves Leveles Láda!

A viszontlátásra búcsúzik Töled

1939 január havában

az *Első Fecske*.

*

Meleg baráti szeretettel köszöntjük az első fecskét és javíthatatlan optimizmussal bízunk benne, hogy — mégis meghozza a távaszt!

A feladott kérdéseket, íme, odairányítjuk, ahová szólnak: a legszélesebb nyilvánosság elé. Mert hiszen célunk elejétől fogva az volt, hogy a *Levélszekrény* minden megkötöttség nélkül, a neki tetsző úton haladjon azon az úton, amelyet *kartársaink érdeklődése és munkavállalása* jelöl ki számára.

Igen örülnénk, ha az első két kérdésre további hozzászólások és javaslatok futnának be. Mihamarabb!

A fakereskedelmi szaklap dolgában, tudomásunk szerint, már is történtek bizonyos kezdeményező lépések és ezért illendőnek véljük, hogy megvárjuk az erre vonatkozó illetékes nyilatkozatot.

Hogy pedig a *Levélszekrény* céljáról azokat az olvasóinkat is tájékoztassuk, akik csak 1939. óta tagjai egyesületünknek — itt elsősorban felvidéki kartársainkra gondolunk — a decemberi füzetben közzétett felhívást megismételjük.

Az a fokozódó érdeklődés, amely lapunk közléményei iránt megnyílvánul, teljes mértékben igazolja célkitűzésünk helyességét, hogy t. i. elsősorban a *gyakorlati* vonatkozású kérdéseknek

kell a legtöbb figyelmet szentelnünk és így kellőképen igazolja azt az elhatározásunkat is, amivel fokozottabb mértékben óhajtjuk olvasóink érdekeit szolgálni.

Az új esztendővel kezdődőleg megnyitjuk a lehetőségét annak, hogy tagtársaink és előfizetőink bármilyen, az erdő-, vad-, vagy halgazdaságot érintő ügyben lapunkon keresztül a legszele-sebbkörű nyilvánossághoz fordulhassanak.

Felszólalásoknak, bírálatnak már eddig is készséggel adtunk helyet, de ezentúl a mindennapi gyakorlatban felmerülő részlet-kérdések megvitatására is módot kívánunk nyújtani.

Arra kérjük tehát olvasóinkat, közöljék bizalommal minden szakbeli gondjukat, bajukat a 78. életévébe lépő *Erdészeti Lapok*-kal; mi a feltett kérdést szószerint közöljük az új „*Levélszekrény*“ rovatban, amelynek munkatársainul lapunk összes barátait kérjük fel.

Mert hiszen minden erdész gyűjt a maga munkaterületén tapasztalatokat és adatokat, amelyek között néha akad olyan is, hogy éppen feleletül szolgálhat a felvetett kérdésre.

Arra kérjük tehát összes kartársainkat, *ne rejtsék véka alá a tudásukat*, hanem bocsássák az egyetemes magyar erdőgazdaság rendelkezésére és *vállalják szívesen a válaszadást*.

Fáradásukat nem kívánjuk ingyen igénybe venni és készséggel fizetjük az ilyen válaszokért az önálló tanulmányok számára megállapított *oldalankinti 4 P tiszteletdíjat*, abban a reményben, hogy ezzel is elősegítjük tervünknek valóban hasznot-hajtó megoldását.

Örömmel vállaltuk az új feladatot, kérjük hozzá olvasóink bizalmát és szíves segítségét!

A MEZŐGAZDASÁGI IPAROK VI. NEMZETKÖZI TECHNIKAI ÉS KÉMIAI KONGRESSZUSA.

Fontos gazdaságpolitikai események színhelye lesz Budapest a július hó 10–20-ig terjedő időben. Az egész világ mezőgazdaságának ipari szakemberei gyűlnek akkor össze, hogy a legtöbb Scheweningenben hozott határozatok szerint megtartsák a Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusát. Scheweningen előtt Bruxellesben, Párisban és Liègeben rendeztek még ilyen kongresszusokat, amelyek kiemelkedő szellemi színvonaluk és a résztvevők nagy száma révén a legjelentősebb nemzetközi megmozdulások közé számítanak.

A kongresszusok állandó nemzetközi szerve: a Mezőgazdasági Iparok Nemzetközi Bizottsága, Párisban székel, míg a budá-

pesti kongresszus szervezéséről és tudományos előkészítéséről a dr. *Kállay Miklós* ny. földművelésügyi miniszter elnöke és vitéz dr. *Guóthfalvy-Dorner Zoltán* ipariügyi miniszteri osztálytanácsos, egyetemi m. tanár, főtitkári irányítása alatt működő magyar szervezőbizottság gondoskodik. A szervezőbizottságot tudományos munkájában a Mezőgazdasági Iparok Magyar Nemzeti Bizottsága támogatja, amelyet *Bornemisza Géza* ny. ipariügyi miniszter hívott életre.

A budapesti kongresszus napirendjén a mezőgazdasági iparokkal kapcsolatos legfontosabb természettudományi, közgazdasági és gyakorlati kérdések szerepelnek. Ezek közül különös érdeklődésre tarthatnak számot: a vitamindús élelmiszerek gyártása, az analitikai eljárás szabványosítása, a jó maláta minőségi feltételeinek meghatározása a termelt sör szempontjából, a búza tulajdonságainak meghatározása a minősítés és értékelés szempontjából, a tej ipari alkalmazását befolyásoló tényezők, a motorhajtásra szolgáló alkohol kérdése, a cukorgyári mésziszap hasznosítása, a mezőgazdasági iparok nyersanyagainak elosztása és beszerzése, a termelői haszon kérdése a mezőgazdasági iparban, a mezőgazdasági ipari munkások jogi helyzete és a mezőgazdasági ipari kartellek jogi helyzete.

Ezek a kiragadott példák képet adnak arról, hogy a budapesti kongresszus a kémiai és technikai vonatkozásokon túl, elődeinél nagyobb mértékben fogja a mezőgazdasági ipari problémákör közgazdasági és szociális vonatkozásait kidomborítani. Az egyes tárgyak előadóiul sikerült a nemzetközi tudományos élet legkiválóbb szakembereit megnyerni. A kongresszus tudományos osztályainak munkáját osztályelnöki minőségben dr. *Szent-Györgyi Albert*, Nobel-díjas egyetemi tanár, dr. *'Sigmund Elek* műegyetemi tanár, valamint dr. *Surányi-Unger Tivadar* szegedi egyetemi tanár, a miniszterelnökség gazdaságkutató osztályának a vezetője, irányítják.

A kongresszussal kapcsolatban Budapesten nagyszabású mezőgazdasági ipari kiállítás is lesz és a tagoknak külön erre a célra készített kultúrfilmet fognak bemutatni, amely a magyar mezőgazdasági iparok fejlettségéről történelmi alapon ad számot. Mintegy ezer külföldi vendég részvételére számít a magyar szervezőbizottság s a tagokat különböző kirándulások keretében meg fogja ismertetni a magyar vidék kultúrértékeivel is. Az egyik ilyen kirándulás Kassára fog vezetni, hogy a tagok a visszatért Felvidékre is eljussanak.

A magyar szervezőbizottság minden töven külföldi tag után egy-egy egyetemi hallgatót lát a kongresszuson vendégül s így a külföldi művelt ifjúsággal is fel akarja venni magyar részről a kultúrkapcsolatokat.

VADÁSZTÁRSAINK SZÍVES FIGYELMÉBE!

Tisztelettel közlöm vadásztársaimmal, hogy a m. kir. földművelésügyi minisztérium vadászati osztályának, ill. a *Mavad*-nak támogatásával és együttműködésével *vadjelzési kísérleteket* indítottam meg; a tavaszi szétküldések alkalmával nyulakat, fácánokat és foglyokat jelölünk meg fülgombbal, ill. lábgyűrűvel.

Kérem vadásztársaimat, szíveskedjenek vadászataik alkalmával figyelmet fordítani arra, hogy vajjon az elejtett vadon — esetleg elhullott példányokon — van-e ilyen jelzés? Ha igen, szíveskedjenek a *jelzett fület, ill. csüdöt levágni* és tanszékemhez beküldeni a lelövés, ill. elhullás helyének pontos közlése mellett. A helyet vagy földrajzi szélesség és hosszúság szerint, vagy egy-egy községtől vagy pusztától — major, malom — számított távolsággal és iránnyal (égtáj: É, ÉK, K, DK, D, DNY, NY, ÉNY) lehetőleg pontosan szíveskedjenek megadni.

Az esetleg felmerülő költségeket kívánatra megtérítem.

Roth Gyula,

egyetemi ny. r. tanár.

Cím: Erdőművelés, vad- és halgazdasági tanszék, Sopron. Műegyetem.

HELYREIGAZÍTÁS.

Lapunk I. füzetének „*Hivatalos Közlemények*“ c. rovatában közöltük a m. kir. földművelésügyi miniszter Úr 125.234/1938. II.—1. sz. rendeletét, amelynek a szövegében — sajnálatos módon — fel-tűnő sajtóhiba csúszott be.

A rendelet 9. bekezdésében (66. old., felülről 4. bekezdés): „előző *hét*“ helyett „előző *hónap*“ a helyes szöveg.

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikar tagjainak **név-, cím-, rang- és lakásváltozását** nekünk minden alkalommal bejelenteni, *hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.*

Az „Erdészeti Lapok“ esetleg **elveszett példányainak a pótlását** is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink cím- és lakásváltozásukat velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a *pótlás iránti igényüket* az illető füzet megjelenése után **két héten belül** szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.